

รายงานการวิจัย

ความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง
อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Demand on Elderly Welfare in Nongluang Subdistrict Municipality,
Selaphoom District, Roi Et Province

อัจฉรา วงนารี¹
รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ ด้านการดูแลสุขภาพ ด้านความต้องการสนับสนุนอื่น ๆ ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ และด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ตามลำดับ

2. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการ โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความต้องการ, สวัสดิการ, ผู้สูงอายุ, เทศบาลตำบลหนองหลวง

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² รองศาสตราจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and compare the demand on elderly welfare in Nongluang Subdistrict Municipality, Selaphoom district, Roi Et province classified by personal factors such as gender and education level. Population of the study consisted of the 350 elderly who lived in the area. The questionnaire with rating scale was used as a tool. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and least significant difference by Scheffe's method.

The results of the study revealed that:

1. The elderly in Nongluang Subdistrict Municipality had the demand on elderly welfare at high level, ranked by descending; government services, health care, other supports, elderly activities and daily lifestyle respectively.

2. The opinion on the demand on elderly welfare of the elderly with different gender and education level was not different both the overall and each aspect.

Keywords: The Demand, Welfare, Elderly, Nongluang Subdistrict Municipality

บทนำ

ผู้สูงอายุ ถือว่าเป็นผู้มีอาวุโสหรือ เป็นเสมือนปูชนียบุคคล ที่สังคมไทยให้ความเคารพนับถือมาอย่างช้านาน ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่

ถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ทั้งในด้านชีวิตความเป็นอยู่ องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ตลอดจนประสบการณ์ชีวิตที่ได้สร้างสมไว้ให้กับสังคมจากรุ่นสู่รุ่นมาจนกระทั่งปัจจุบัน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผู้สูงอายุจะเป็นคั้งปูชนียบุคคลที่สังคมไทยให้ความเคารพนับถือ ผู้สูงอายุก็มีข้อจำกัดหรือปัญหาทั่วไปดังเช่น ผู้สูงอายุจะมีแรงจูงใจและความกระตือรือร้นลดลงมีการมองปัญหาแตกต่างไปจากกลุ่มคนหนุ่มสาว เพราะมีปัญหามากกว่าทำให้มีความสุขรอบคอบว่าแต่จะปรับเปลี่ยนแนวคิดต่าง ๆ ได้ยากจะมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมส่วนตัวที่รวดเร็วเป็นช้าลงในทุก ๆ ด้านทั้งการใช้จ่าย พักผ่อนหย่อนใจ กีฬาและกิจกรรมทางเพศ เป็นต้น

หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 จึงได้จัดตั้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของภาครัฐ โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุรับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้มีการประกาศใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 จึงต้องถ่ายโอนภารกิจหลายประการที่รัฐดูแลอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบ เช่น การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสถานสงเคราะห์คนชรา ศูนย์บริการผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้การดูแลผู้สูงอายุได้ทั่วถึงและใกล้ชิดมากขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าประชากรผู้สูงอายุนับเป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญ และมีคุณค่ายิ่งต่อสังคม เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ต่างๆ มากมายในชีวิต และมีความรู้ความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งเป็นอย่างดี ทำให้ผู้สูงอายุมองเห็นการณ์ไกล สามารถคาดการณ์ได้ใกล้เคียงความจริง ตลอดจนมีการตัดสินใจที่สุขุม รอบคอบ และมี การตัดสินใจที่ดี ผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพแข็งแรง มีความพร้อมทางด้านร่างกาย และกำลังใจที่จะกระทำประโยชน์เพื่อสังคม จึงนับได้ว่าผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญยิ่ง ไม่ควร ดังนั้น รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนผู้สูงอายุระยะยาวขึ้น โดยมีแนวคิดพื้นฐานในการวางแผนสำหรับผู้สูงอายุ ดังนี้ ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ พลังทางความคิด โดยเฉพาะประสบการณ์ที่ควรนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้อีกมากมาย และการสนับสนุนส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุยังคง

บทบาทการมีส่วนร่วมในสังคมนั้น นอกจากจะทำให้ผู้สูงอายุไม่รู้สึกรู้ว่าเหว่ โดดเดี่ยว เห็นชีวิตมีคุณค่า แล้วยังจะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ได้ดีอีกด้วย

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลที่ได้จากการศึกษาประโยชน์ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการ แตกต่างกัน

2. ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้กำหนดเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับการศึกษา คือ ตามแผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2545-2549) ใน 6 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยทางสังคม และด้านอาชีพและรายได้

3. ขอบเขตด้านประชากรในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 350 คน

4. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ 5 ด้าน คือ ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านการดูแลสุขภาพ ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการอื่นๆ

5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระหว่างวันที่ 1-31 ตุลาคม 2558

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 350 คน (สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลหนองหลวง, 2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้ศึกษาดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถิติการของผู้สูงอายุและสถิติการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การสร้างแบบสอบถามแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนโดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา ความครบถ้วนถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านพิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 40 คน

5. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้านโดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอ หนังสือ จาก วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อประสานการเก็บข้อมูลกับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเองและได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสภาพใช้ค่า t-test และ F-test (One way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ t-test และ F-test (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษา

1. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน (ร้อยละ 57.84) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 146 คน (ร้อยละ 42.16) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 200 คน (ร้อยละ 56.76) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือสูงกว่า จำนวน 150 คน (ร้อยละ 43.24)

2. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ ($\bar{x} = 4.20$) ด้านการดูแลสุขภาพ ($\bar{x} = 4.02$) ด้านความต้องการสนับสนุนอื่นๆ ($\bar{x} = 3.96$) ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 3.95$) และด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

1) ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาครัฐโดยเฉพาะ อปท. จัดสรรงบประมาณเพื่อมาดูแลผู้สูงอายุเช่น จัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 4.23$) บุคลากรทางการแพทย์สนใจรับฟังการบอกอาการเจ็บป่วยของท่านเมื่อท่านเข้ารับบริการ ($\bar{x} = 4.20$) ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐได้ให้ความช่วยเหลือมาเป็นอย่างดี และท่านรู้สึกพอใจ ($\bar{x} = 4.19$) มีบุคลากรจากภาครัฐ (โรงพยาบาล รพ.สต. อสม.) มาให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ($\bar{x} = 4.10$) การจ่ายเบี้ยยังชีพเกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 3.37$)

2) ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ต้องการให้บุคคลในครอบครัวดูแลช่วยเหลือแม้ว่าจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ($\bar{x} = 4.29$) คู่สมรส ญาติสนิทให้ความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อมีเรื่องที่ไม่สบายใจบุตร หลานรับฟังท่านด้วยความเต็มใจและเห็นอกเห็นใจ ($\bar{x} = 4.11$) เมื่อมีความทุกข์ใจจะปรึกษาลูกหลาน หรือเพื่อนสนิท เพื่อเป็นการระบายความทุกข์ใจ ($\bar{x} = 4.01$) ความพอใจในบทบาทหน้าที่ของคนที่มิต่อครอบครัว เช่น การช่วยดูแลบ้าน การเลี้ยงดูบุตรหลาน ($\bar{x} = 3.86$)

3) ด้านการดูแลสุขภาพ ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คู่สมรสหรือบุตรหลานพาท่านไปตรวจสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.18$) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่ถูกสุขอนามัยและได้สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด ($\bar{x} = 4.10$) ท่านพักผ่อนอย่างเพียงพอและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทุกวัน เช่น การเดิน การวิ่ง ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อท่านเจ็บป่วยลูกหลานพาท่านไปรับการรักษาตามสถานพยาบาล เช่น คลินิก โรงพยาบาล ($\bar{x} = 3.88$) และการได้เลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและย่อยง่าย เช่น ผัก ผลไม้ เนื้อปลา ไข่ไก่ ฯลฯ ($\bar{x} = 3.87$)

4) ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเต็มใจให้ความช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม เช่น ชุมชน วัด ตามกำลังและความสามารถความเต็มใจให้ความช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม เช่น ชุมชน วัด ตามกำลังและความสามารถ ($\bar{x} = 4.02$) การไปร่วมงานต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นเช่น งานปีใหม่ งานบุญประจำปี เป็นต้น ($\bar{x} = 3.99$) เมื่อมีเวลาว่าง หากิจกรรมที่เพลิดเพลินทำเช่น การปลูกต้นไม้ การเลี้ยงปลาสวยงาม ($\bar{x} = 3.94$) การไปทำบุญตักบาตรและฟังเทศน์ในวันพระ และวันสำคัญทางศาสนา ($\bar{x} = 3.91$) บุตรหลานพาไปเที่ยวพักผ่อนตาม

สถานที่ท่องเที่ยวในวันหยุด เช่น เทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.90$)

5) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการอื่นๆ ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น ที่พัก อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ($\bar{x} = 4.20$) ต้องการการอำนวยความสะดวกในการเข้ารับการรักษาพยาบาลในหน่วยงานของรัฐ ($\bar{x} = 4.11$) สถานบริการทางการแพทย์ในชุมชนที่สามารถรองรับผู้ป่วยสูงอายุได้เพียงพอ ($\bar{x} = 4.04$) ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ สิทธิการคุ้มครอง การบริการทางการแพทย์ ($\bar{x} = 3.82$) มีกิจกรรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านโดยกลุ่มจิตอาสา ($\bar{x} = 3.75$)

3. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ใน

ระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ ด้านการดูแลสุขภาพ ด้านความต้องการสนับสนุนอื่นๆ ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ และด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ตามลำดับ

ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐ ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุนทั้งโดยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือโดยจิตสำนึกของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2545 : 121) ได้เสนอรายงานการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 ผลการศึกษาพบว่ารัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น สำหรับความต้องการช่วยเหลือจากรัฐบาลพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุเพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลฟรี รองลงมาต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐ และต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของเอกชน

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการ

มากที่สุด ได้แก่ ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือต้องการให้ภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณเพื่อมาดูแลผู้สูงอายุเช่นจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือต้องการให้บุคคลในครอบครัวดูแลช่วยเหลือแม้ว่าจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ด้านการดูแลสุขภาพ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือ คู่สมรสหรือบุตรหลาน พาไปตรวจสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือความเต็มใจให้ความช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม เช่น ชุมชน วัด ตามกำลังและความสามารถความเต็มใจให้ความช่วยเหลือกิจกรรมในสังคม เช่น ชุมชน วัด ตามกำลังและความสามารถ และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการอื่นๆ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือ ความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น ที่พัก อาหาร เครื่องนุ่งห่ม

ในขณะที่เดียวกันเรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการน้อยที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการได้รับการบริการจากภาครัฐ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการน้อยที่สุดคือการจ่ายเบี้ยยังชีพเกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และเห็นการดำเนินงานมีความเหมาะสมดีแล้ว ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน เรื่องที่

ผู้สูงอายุมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ความพอใจในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัว เช่น การช่วยดูแลบ้าน การเลี้ยงดูบุตรหลาน ด้านการดูแลสุขภาพเรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการน้อยที่สุดคือ การได้เลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและย่อยง่าย ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการน้อยที่สุดคือ บุตรหลานพาไปเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ท่องเที่ยวในวันหยุด เช่น เทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการอื่นๆ เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความต้องการน้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านโดยกลุ่มจิตอาสา

ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เนณัฐชา จิรพัฒน์พงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุโดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาดโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และจากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงาน

สวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด และ
โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1) ด้านการได้รับการบริการจาก
ภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณเพื่อมาดูแล
ผู้สูงอายุ เช่น จัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ ชมรม
ผู้สูงอายุ

2) ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน
บุคคลในครอบครัวควรให้การดูแล
ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยให้ความสำคัญใน
ทุกๆ เรื่อง

3) ด้านการดูแลสุขภาพ คู่สมรส
หรือบุตรหลาน ควรพาไปตรวจสุขภาพ
ประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4) ด้านกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ
หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ควรจัดกิจกรรมหรือให้โอกาสผู้สูงอายุได้ทำ
กิจกรรมช่วยเหลือสังคม

5) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
และความต้องการอื่นๆ หน่วยงานภาครัฐ
หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความ
ช่วยเหลือด้านที่พัก อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ใน
กรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะในการนำศึกษาครั้ง
ต่อไป

1) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคการ
ดำเนินงานด้านสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความ
ต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ

3) ควรศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิต
ของผู้สูงอายุในสภาวะการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคมปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

โกวิทช์ พวงงาม. 2543. มิติใหม่การปกครองส่วนท้องถิ่น วิสัยทัศน์การกระจายอำนาจและการ
บริหารงานท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.

บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สิริยาสาสน์,

_____ 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

ทองอาน พาไทสง. 2549. ประมวลกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติงานของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วี.
เจ.พรินติ้ง.

- นันทวัฒน์ บรมานันท์. 2547. การปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปราณี อินทวงศ์. 2550. ประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. 2545. การวัดผลการปฏิบัติงาน. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์และการบริหารงานมุ่งผลงาน. เชียงราย : สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- อุไร ภาควิชัย. 2552. ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.